

betingelsesviis. Derimod troer jeg ikke, at det var hans Mening, at Kirkerne burde staae aabne for Communion, Confirmation og kirkelige Foredrag. Hvad nu endelig den Bei gaager, som den ærede Taler anviste for Lovens videre Behandling, da yttrede han, at Lovforslaget i sin nuværende Skikkelse maa betragtes som ganske umodent, men desuagtet meente han, at Forslaget burde her gaae sin Gang og føres til Overveielse og Betænkning, for at det derefter kunde komme til Modenhed i Sommerens Løb ved Meddelelse af disse Overveielser til Geistlighed og Menighedsraad. Jeg troer nu vistnok ikke, at der ved denne Fremgangsmaade vil erholdes en Stemme som den, hvortil her trænges. Der trænges ikke til ubelukkende Betænkninger fra Geistlighedens Side, hvor en eensidig Charakter næppe vil blive undgaaet, og endnu mindre indseer jeg, hvorledes der fra de enkelte, omsprede Menighedsraad skal kunne være Veiledning. Men i ethvert Tilfælde mener jeg, at den Bei, som den ærede Taler anviste, ikke kan ansees som correct. Jeg troer ikke, at Rigsdagen skal afgive Betænkninger, for at disse skulle give Stof for Geistlighedens og Menighedsraadenes Overveielse. Jeg mener omvendt, at vi bør overlade til Regjeringen at fremkomme med saadanne Forslag, som da allerede ville kunne være bragt i den Modenhedstilstand, hvori de kunne bringes ved Hjælp af de forskjellige Autoriteter, til hvilke Ministeren vil henvende sig. Den Bei, som den ærede Taler anviste, forekommer mig saa lidet hensigtsmæssig, at jeg derved finder mig end mere bestyrket i at stemme mod Sagens videre Fremme.

Den ærede 4de Landstingsmand for 6te Kreds (Strøm) har idag udtalt sig med stor Etkræfte for Loven. Jeg befinder mig heri i væsentlige Uoverensstemmelser med den ærede Taler, men jeg sufter dog, at man ikke overseer den væsentligere Uoverensstemmelse. Jeg behøver ikke at udtale, at vi have et fælles Udgangspunkt: Agtelse og Frefrygt for Samvittighedsfriheden; men der er her et Begreb, som kan udstrækkes overmaade vidt, og den ærede Taler udstrækker det meget videre end jeg. Jeg mener, at Samvittighedsfrihedens Krav ere

fuldstgjorte ved Sognebaandets Løsning, ved den Frihed, Enhver har til at slutte sig til en hvilkensomhelst Præst og Sjølesørger. Jeg veed, at Mange have fundet, at denne Lov var overilet, at Tiden dertil ikke var kommen. Jeg troer imidlertid, at Principet her er saa rigtigt og sundt, at man trostlig kan gaae frem ad den Bei, saalænge man følger det Spør, denne Lov anviser; men kommer man ind paa Sporet, der er anvist i nærværende Lovudkast, frygter jeg for, at man vil blive ført i skjæve Retninger. Det forekommer mig heller ikke skjønsonomt, at man saaledes overseer den Frihed, af hvilken vi allerede ere komne i Besiddelse. Jeg troer, at den danske Kirke her er gaaet forud ikke blot for den skandinaviske, men ogsaa for de forskjellige Landskirker i Thyssland. Med denne Frihed kunde man vel en Stund lade sig nøie og afvente den Erfaring, som Tiden kan medføre, saameget mere som det er bitterligt, at paa de fleste Steder i Landet har denne Lov endnu ikke udøvet nogen kjendelig Indvirkning. Men den ærede Taler regner her til Samvittighedsfriheden det, at Enhver skal kunne have Ret til at drage til sig den Præst, til hvem han har sluttet sig, og aabne ham Udgang til sin Sognekirke til Udførelse af de kirkelige Handlinger. Dette kan nu ikke, som den ærede Taler anførte, betragtes som en Løsning af et eller andet af de enkelte Baand, der endnu ere Levninger fra Statskirken; men der vilde hermed være løst det fælles Baand, som holder det hele Kirkesamfund, den hele Menighedsordning sammen. Dersom de enkelte Menighedsmedlemmer skulle have saadan Ret til at kalde hvilkensomhelst Præst til sig og til deres Sognekirke, maa der paahvile Præsten en tilsvarende Forpligtelse. Han maa ansees forpligtet til at følge ethvert Kald, som udgaaer til ham fra ubensogns Medlemmer af Kirken, ligesaa vel som fra et indensogns. Men kan det da undgaae Nogens Opmærksomhed, at den hele Menighedsordning herved er opløst? Der er da ikke længere Sandhed deri, at Præsten er besiddet til en bestemt Menighed; der er ikke længere Sandhed deri, at Præsten er kaldet og forpligtet til at leve og virke for denne bestemte Menighed; der er ikke længere Sandhed deri, at denne Menighed og ethvert Med-